

Likabehandling på Ängdala

Ängdala Skolors plan mot kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier

Ängdala Skolor - främst

Reviderad 200811

Innehåll

1. Inledning	4
1.1 Övergripande mål för Ängdala förskola, skola och fritidshem	4
1.2 Ängdala Skolors vision	4
1.2.1 Vår värdegrund	4
1.3 Relevanta lagar	5
1.4 Definitioner av begrepp	5
2. Utvärdering av likabehandlingsarbete i enlighet med föregående läsårs plan	6
2.1 Förskolan	6
2.2 Skolan	7
2.3 Fritidshemmet	8
3. Förskolan	9
3.1 Främjande och förebyggande arbete	9
3.2 Åtgärdande arbete	10
3.3 Framtidsvisioner	10
4. Skolan	11
4.1 Främjande och förebyggande arbete	11
4.1.1 Elevhälsoteam	12
4.1.2 Trygghetsteam	13
4.1.3 Fadderverksamhet	13
4.1.4 Trivselråd	13
4.1.5 Ängdala Online	13
4.1.6 Skolenkät	14
4.1.7 Sociogram	14
4.1.8 Psykosociala kartläggningssamtal åk 7 och 9	14
4.1.9 Hälsosamtal åk F, 4 och 8	14
4.1.10 Pubertetssamtal åk 6	15
4.1.11 Sex, relations & samlevnadsundervisning åk 4-6	15
4.1.12 Dyslexiambassadörer	15
4.1.13 Tillgängliga lärmiljöer	15
4.1.14 Implementering av anpassningar	16
4.1.15 Undervisningens organisering	16
4.1.16 Elevhälsan besöker arbetslagen	17
4.1.17 Trygghetsteamet besöker arbetslagen, fritids och förskola	17
4.1.18 Mitterminskonferans	17
4.1.19 Skolregler med konsekvenstrappa	17
4.1.20 Mobilpolicy	17
4.2 Åtgärdande arbete	17
4.3 Framtidsvisioner	18
5. Fritidshemmet	19
5.1 Främjande och förebyggande arbete	19
5.2 Åtgärdande arbete	19
5.3 Framtidsvisioner	20

8. Klagomålshantering	20
9. Källor	21

1. Inledning

1.1 Övergripande mål för Ängdala förskola, skola och fritidshem

Likabehandlingsarbetet handlar om att Ängdala skolor ska vara en plats där alla arbetar för elevers lika rättigheter och möjligheter samt för en skolmiljö som är fri från diskriminering, trakasserier (inklusive sexuella trakasserier) och kränkande behandling. En trygg skolvardag är en förutsättning för att lära och utvecklas. Det är, i enlighet med skollagens 6 kapitel 6§, huvudmannen som ansvarar för att det finns ett målinriktat arbete med att förebygga diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

1.2 Ängdala Skolors Vision

Ängdala skolors vision är att vara samtidens och framtidens förskola och skola!

Detta gör vi genom att:

Vi med ett gemensamt förhållningssätt, arbetar tillsammans med eleven i centrum.

Vi erbjuder förstklassig utbildning i inspirerande lärmiljö, där varje individ har möjlighet att utveckla sin fulla potential.

Vi ser till att varje barn utvecklas till en aktiv och engagerad individ med redskap att möta världen.

Vi försäkrar oss om att varje barn känner sig värdefullt, med ett inkluderande synsätt.

1.2.1 Vår värdegrund

Kunskap

Med skickliga medarbetare och målmedvetet arbete ska varje elev ges möjlighet att utveckla ett livslångt lärande, fyllt av glädje och lust.

Med undervisning som vilar på vetenskaplig grund säkerställs utbildningens kvalitet.

Med höga förväntningar skapar vi framgångsrika elever.

Respekt och engagemang

Med engagerande vuxna skapar vi en trygg, stimulerande miljö som kännetecknas av ett öppet och tillåtande klimat.

Möte

Med uppmuntran och bekräftelse i det dagliga mötet stärker vi elevernas självkänsla

Med vuxna som goda förebilder har vi ett hänsynsfullt bemötande mot varandra.

1.3 Relevanta lagar

Diskrimineringslagen och Skollagen kap 6 är de lagar som reglerar förbud mot kränkande behandling, diskriminering, trakasserier samt repressalier gentemot barn/elever.

Den 1 januari 2017 skräftes diskrimineringslagen och lagen säger nu att skolan måste arbeta förebyggande med aktiva åtgärder för att diskriminering inte ska uppstå. De aktiva åtgärderna måste innefatta samtliga sju diskrimineringsgrunder. Skolan måste enligt lag genomföra ett fortlöpande arbete i fyra steg. Det innebär att skolan ska *undersöka* vilka risker för diskriminering det finns i verksamheten och *analysera* orsaker till de risker undersökningen visade för att sedan *åtgärda* genom främjande och förebyggande insatser och slutligen *följa upp* och utvärdera arbetet. Skolan ska också ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier och sexuella trakasserier (Diskrimineringsombudsmannen, 2017).

1.4 Definitioner av begrepp

Kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering eller trakasserier kränker en persons värdighet.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska, t.ex. slag och knuffar
- Verbala, t.ex. hot, svordomar och öknamn
- Psykosociala, t.ex. utfrysning och grimaser
- Text- och bildburna, t.ex. genom klotter, brev, sms, mms, fotografier, teckningar, lappar eller sociala medier

Personerna eller personen som utsätter någon annan för en kränkning behöver inte nödvändigtvis ha ont uppsåt eller mena något illa. Det räcker med att den som är utsatt känner ett obehag eller hot. Det är alltså viktigt att poängtera att det är personen som är utsatt som avgör vad som är en kränkning för hen.

Kränkande behandling som hänger samman med någon av de sju diskrimineringsgrunderna som anges i Diskrimineringslagen kallas för *diskriminering*, *trakasserier* eller *sexuella trakasserier*. Diskrimineringsgrunderna är: *kön*, *könsöverskridande identitet eller uttryck*, *etnisk tillhörighet*, *religion eller annan trosuppfattning*, *funktionshinder*, *sexuell läggning* och *ålder*.

Diskriminering: När en person, medvetet eller omedvetet, utsätter en viss grupp eller person för orättvis behandling. Diskriminering förutsätter ett maktövertag hos den som diskriminerar – alltså kan en lärare diskriminera en av sina elever, men inte tvärtom. En elev kan därmed inte heller i juridisk mening diskriminera en annan elev, eftersom de är jämställda. Diskriminering kan vara *direkt* eller *indirekt*. Är den direkt innebär det att en elev missgynnas och att det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Om det handlar om indirekt diskriminering så behandlas alla lika men i praktiken missgynnas någon, exempelvis om alla får samma mat i skolan diskrimineras de elever som inte serveras den mat de behöver av till exempel religiösa skäl.

Trakasserier: När det inte finns någon maktobalans mellan de som är inblandade, till exempel om båda eller samtliga är elever på skolan, så klassas handlingen istället som trakasserier. Det handlar således om ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan vara:

- En tjej får hånfulla kommentaren i matsalen att hon kan torka borden för det gör tjejer bäst (trakasserier utifrån *kön*).
- En elev på skolan har ett syskon som har en CP-skada och eleven känner sig sårad och ledsen över att många i skolan använder uttrycket ”jävla CP-barn” (trakasserier utifrån *funktionshinder*).

Sexuella trakasserier: Ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Sexuella trakasserier kan vara:

- En tjej på skolan känner sig ledsen och utsatt då en annan elev går och drar i hennes BH-band (sexuella trakasserier utifrån *kön*).

(Diskrimineringsombudsmannen, 2012).

2. Utvärdering av likabehandlingsarbete i enlighet med föregående läsårs plan

2.1 Förskolan

Inflytande och delaktighet

Läsåret 19/20 infördes att barnens tankar, idéer och intressen i större utsträckning dokumenterades i den pedagogiska planeringen i dokumentationsrummen i Infomentor. Detta gör att vi i större utsträckning kan se hur och i vilken utsträckning vi har låtit barnen vara med och påverka i den pedagogiska planeringen.

Under läsåret har barnen, inför utvecklingssamtalet, fått möjlighet att svara på frågor om sin förskola tillsammans med sina föräldrar. Vårdnadshavarna har inför utvecklingssamtalet fått möjlighet att skriva frågor till personalen.

Ovanstående insatser kring inflytande och delaktighet kommer att kvarstå och utvecklas under läsåret 20/21.

Demokratiska processer

I 5-årshuset har det fungerat bra att arbeta med barnens medvetenhet om demokratiska processer. De har utvecklats i att se sig som en del i en grupp där det finns olika behov. Hos de yngre barnen är det inte lika tydligt utan en pågående process. Under kommande läsår arbetar vi vidare med detta fokusområde.

Mångkulturell medvetenhet

Mat-veckor där vi kopplar samman måltiden med kartor i olika former, diskussioner och lekar är nu ett stående inslag på förskolan. Under mat-veckorna väljer vi initialt att utgå ifrån länder/kulturer något av förskolans barn har anknytning till.

Alla två-språkiga barn har böcker på sitt/sina modersmål tillgängliga på den avdelningen där de vistas och genom detta ökas också medvetenheten hos andra barn om olika språk. Även appar och länkar till sånger på de olika språken har tagits fram till avdelningarna.

2.2 Skolan

Trygghetsteamet

Under läsåret 19/20 har Trygghetsteamets arbete inte fungerat som tänkt. Olika faktorer har spelat in och medlemmarna har inte kunnat träffas som planerat, vilket i sin tur har inneburit att teamets arbete inte har genomförts som tänkt. Diskussioner i ledningsgrupp och EHT har lett fram till att vi behöver organisera om skolans trygghetsteam för att teamet ska kunna fylla sin tilltänkta funktion. Teamet kommer att få nya medlemmar, nya ansvarsuppgifter och en ny arbetsgång. Läs mer under punkt 4.1.2.

Fadderverksamhet

Under höstterminen 2019 skedde fadderverksamhet under fritidstid, då elever i F och 1 samverkade respektive elever i åk 2 och 3. Vårens fadderverksamhet med gemensamma tema- och friluftsdagar har inte kunnat genomföras på grund av Covid-19. Under nästkommande läsår kommer systemet att se ut som beskrivet i punkt 4.1.3.

Trivslerådet

Utvärderingen visar att Trivslerådets representanter är en homogen grupp som inte är representativ för skolans elevunderlag. Vår analys i nuläget är att tillsättningsförfarandet kan vara en del i anledningen till gruppens homogenitet. Vidare har närvaron inte varit tillfredsställande, vilket vi i vår analys tror har att göra med den stora ålderskillnaden mellan gruppens medlemmar. Under läsåret 20/21 kommer trivslerådet få ett nytt upplägg i syfte att fungera bättre, läs om detta under punkt 4.1.4.

Ängdala online

Arbetet med Ängdala online har inte kunnat genomföras under läsåret 19/20. Detta med anledning av förändrade arbetsuppgifter för kurator samt att skolan har ny bibliotekarie. Under läsåret 20/21 görs en omstart av Ängdala online, läs mer under punkt 4.1.5.

Trivselenkät

Under läsåret 19/20 har upplägget kring elevenkäter gjorts om. Elevenkäten kallas nu mer för skolenkät, då den berör mer än bara trivsel. Enkäten är indelad för åk 1-5 och åk 6-9. I analysarbetet gjorde vi bedömningen att två av enkätens frågor behöver formuleras om för att vi ska kunna få svar på det vi är ute efter.

Hållbart skolliv

Lsåret 19/20 inleddes med en temavecka om hållbart skolliv. Utgångspunkten tas i skolans värdegrund/värdeord och syftar till att främja trivsel, trygghet och känsla av sammanhang. Elever och lärare var positiva till att starta läsåret på detta sätt. Upplevelsen är att det varit positivt att under resten av läsåret kunna koppla värdegrundsarbetet till det som grundlades under denna vecka.

2.3 Fritidshemmet

Det åtgärdande arbetet som pågått under förra läsåret har fungerat bra och gett resultat. Vi har under året delat upp utrymmena mellan de olika avdelningarna för att stärka vuxennärvaron och för att pedagogerna ska få en bättre överblick.

För att få förflyttningen mellan skola och fritids i åk 3 att fungera har pedagogerna följt barnen till fritids, vilket har gett goda resultat för lugnet i gruppen.

Under läsåret har personal på fritids fått information och diskuterat incidentrapporter, konflikthantering och skyldighet att informera vårdnadshavare.

Personalen på fritids har på kompetensutvecklingstid diskuterat bemötande utifrån fall för att skapa samstämmighet i bemötande gentemot barnen.

Under läsåret har skolkurator informerat och utbildat personal gällande diskriminering, kränkande behandling, rutiner om incidentrapporter och anmälningskyldighet.

3. Förskolan

3.1 Främjande och förebyggande arbete

För att förebygga all form av kränkande behandling arbetar förskolans pedagoger målmedvetet genom:

- att vara goda förebilder genom att t.ex. använda ett vårdat språk, visa ömsesidig respekt för varandra, vägleda barnen i olika situationer samt ta ansvar för förskolans trivsel och ordning.
- att dagligen uppmärksamma och bekräfta varje enskilt barn genom att möta upp varje barn på morgonen och medvetet samtala med varje barn individuellt.
- att kontinuerligt arbeta i smågrupper med barnen och föra diskussioner tillsammans med barnen så att varje barn ges möjlighet att uttrycka sina tankar och idéer.
- att arbeta aktivt med konfliktlösning genom att kontinuerligt använda ”kompisböcker”, ett material utvecklat utifrån barnkonventionen.
- att ge alla barn lika stort inflytande över verksamheten och lika stort utrymme genom att t.ex. bemöta individen utifrån dens förutsättningar. Alla barn fattar gemensamma beslut och vi inreder lokalerna efter barnens intressen så att det uppmuntrar till gemensam lek.
- Årligen reflekterar och reviderar vi sammanställning av våra riskzoner i vår inne och utemiljö. Dessa platser finns dokumenterade i form av foto på varje avdelning. Samtliga pedagoger är medvetna om och har extra uppsyn över dessa platser.
- Vi diskuterar, reflekterar och pratar, tillsammans med barnen, om olika lösningar i uppkomna konfliktsituationer, kränkningar, diskrimineringar.
- Vi väcker intresset och nyfikenhet för andra kulturer bland annat genom temaveckor där vi fokuserar på några av barnens hemspråksländer.
- Vi genomför olika former av demokratiska val/omröstningar.
- Vi tar medvetet del av det kulturutbud som berör värdegrundsarbetet.
- I samband med föräldramöten gör vi föräldrarna medvetna om vår värdegrund och vårt arbete med att motverka kränkande behandling.
- Vi diskuterar och reflekterar över olika funktionshinder tillsammans med barnen.

- Under maj månad lyfter alla avdelningar en diskussion om befintliga riskzoner tillsammans med barnen. Alla pedagoger gör sig medvetna om förskolans riskzoner utifrån bilder. Minst en pedagog ska vistas nära varje riskzon vid utevistelse.
- Barnen och deras vårdnadshavare ges möjlighet till ökat inflytande och delaktighet genom att de inför utvecklingssamtalet ombes svara på eller skriva ner frågor om förskolan.
- Så kallade "Mat-veckor" är ett stående inslag på förskolan som ett led i att uppnå mångkulturell medvetenhet.

3.2 Åtgärdande arbete

- Under läsårets kartläggning av riskzoner framkom en ny riskzon, som nu är dokumenterad enligt förskolans rutiner.
- Förskolans personal ska under läsåret 20/21 delta i en web-utbildning där fokus ligger på att utöka medvetenheten kring identitet, jämställdhet och digitalisering.
- Under läsåret 20/21 kommer varje team/arbetslag träffas tillsammans med personalansvarig på förskolan för att diskutera fram en gemensamt förhållningssätt kring riktlinjer för verksamheten. Diskussionerna kommer att ta utgångspunkt i det som framkommit under föregående läsårs medarbetarsamtal.

3.3 Framtidsvisioner

- Förskolan kommer att introducera och utveckla arbetet med materialet "Stopp min kropp" för de barn som är 3-5 år.
- Förskolan kommer introducera "Liten och trygg" i sitt värdegrundsarbete.
- Pedagogerna ska föra gemensamma diskussioner och lyfta konkreta situationer för att besluta hur det förebyggande arbetet ska utvecklas.
- Att kontinuerligt titta på barngrupperna utifrån en given mall med frågeställningar. För att se konstellationer, talutrymme och status i grupperna.

4. Skolan

4.1 Främjande och förebyggande arbete

För att förebygga all form av kränkande behandling/diskriminering/trakasserier arbetar skolans personal målmedvetet genom:

- Att vara goda förebilder, exempelvis genom att använda ett vårdat språk, alltid komma i tid till lektionerna, hålla ordning omkring sig, ta ansvar för att det är god stämning på skolan, hjälpa elever med konflikthantering och vara rädd om skolans och sina egna saker. Vidare ska skolans gemensamma regler följas.
- Att dagligen bekräfta varje enskild elev. Detta kan göras exempelvis genom att ta i hand, ha ögonkontakt och hälsa eleverna välkomna när de kommer till klassrummet.
- Att ha tätt samarbete lärare emellan, genom dagliga morgonmöten (4-6) och arbetslagsträffar minst en gång i veckan.
- Att i början av varje läsår synliggöra denna plan för såväl skolans personal, elever som föräldrar.
- Att skolans personal alltid finns tillgängliga under elevernas raster genom ett planerat rastvärdsschema.
- Att arbeta aktivt med konfliktlösning genom att personalen hjälper eleverna att lösa konflikter och diskutera olika dilemman tillsammans med dem.
- Att medvetet arbeta för att ge alla elever lika stort inflytande över verksamheten och lika stort utrymme. Detta genom att sträva efter att ha en jämn könsfördelning i skolans olika råd och att arbeta mot ett tillåtande åsiktsklimat i klassrummet.
- Att ha kontinuerliga diskussioner med eleverna vid t.ex. klassråd och mentorstid där de kan påverka sin skolsituation.
- Att ha en god föräldrakontakt med minst ett utvecklingssamtal/ämnessamtal per termin.
- Följa Ängdals handlingsplan vid kännedom om incidenter samt att följa rutiner kring att skriva incidentrapport.

4.1.1 Elevhälsoteam

På Ängdala grundskola finns ett elevhälsoteam (EHT) bestående av flera olika professioner. Vi som ingår i skolans elevhälsoteam är:

Jenny Mauno (skolkurator) - arbetar heltid

Annika Bramsved-Jönsson (skolsköterska) - ledig onsdagar

Anna Aspelund (specialpedagog samt samordnare för EHT) - arbetar heltid

Alex Nikolaidis (specialpedagog) - arbetar heltid

Henrik Nillund (specialpedagog) - arbetar heltid

Åsa Åbjörnsson (skolpsykolog) - arbetar enbart onsdagar

Robert Rydén (rektor) - arbetar heltid

Paul Holm (biträdande rektor) - arbetar heltid

Lärandet ska vara fyllt av lust och glädje och för att varje enskild elev ska kunna prestera utifrån sin bästa förmåga krävs det att de mår bra. Skolan har ett uppdrag att arbeta med elevers lärande men även med deras hälsa. I enlighet med forskning så vet vi att den psykiska hälsan är betydelsefull för elevers skolprestation och elevhälsoteamet samverkar för att ge våra elever bästa möjliga skolgång.

Vi träffas i olika konstellationer veckovis och alla tillsammans varannan vecka för att diskutera de olika ärenden eller frågor där våra kompetenser tillsammans kan hitta fungerande lösningar. Vår mötestid är torsdagar 14.00-16.00. De arbetsuppgifter vi har är såväl hälsofrämjande och förebyggande som åtgärdande. Vi lutar oss mot ett salutogent synsätt, vilket innebär att målet är att se vad som fungerar och att stärka det istället för att hitta fel och brister. Vi fungerar som ett bollplank för övrig personal, deltar på arbetslagsmötena och är en aktiv del av skolledningen.

4.1.2 Trygghetsteam (THT)

Ängdala har from läsåret 20/21 tillsatt ett nytt Trygghetsteam som har det övergripande ansvaret för att planera, synliggöra, följa upp och utvärdera Ängdala Skolors likabehandlingsarbete.

THT besöker respektive arbetslag på skolan var sjätte vecka, personalteamet i F-klass en gång var sjätte vecka, ett fritidsmöte var sjätte vecka samt deltar vid ett möte på förskolan en gång var sjätte vecka.

I dokumentet *Årshjul för likabehandlingsarbete* återfinns Trygghetsteamet konkreta ansvarsuppgifter för läsåret.

Teamets medlemmar

Annika Bramsved-Jönsson, skolsköterska
Paula Vallenback, administrativ chef/lärare
Jenny Mauno, skolkurator

Övriga medlemmar specifikt inkopplade vid arbete som berör deras enhet

Mats Mårtensson, fritidspedagog
Frida Holmberg, förskollärare

4.1.3 Fadderverksamhet

Under läsåret 20/21 kommer fadderverksamheten att ske genom att fritidsavdelningar samverkar en dag i veckan. Lillfritids och Mellanfritids 1 samverkar under fredagar och Mellanfritids 2 och Storfritids samverkar under onsdagar. Ett syftet med fadderverksamheten är att främja sociala kontakter över årskursgränserna. Ytterligare ett syfte är att kunna erbjuda fler aktiviteter så att eleverna i sin tur får fler valmöjligheter.

4.1.4 Trivselråd

Under läsåret 20/21 kommer trivselrådet att ha ett nytt upplägg under ledning av Trygghetsteamet. Elever från 1-9 kommer representeras i trivselråd och träffarna sker stadiervis, var sjätte vecka.

Under någon av de första skolveckorna på höstterminen kommer THT att presentera Trivselrådets uppdrag i samtliga klasser. Två representanter från varje klass väljs ut i samråd med klasslärare och THT.

Trygghetsteamet tar del av Trivselrådets iakttagelser från klassen och hur stämningen är på skolan i stort. Fokus läggs till stor del på vad som är positivt och bra och exempelvis hur klasser kan dra lärdom av varandra. Om sådant som kräver insats kommer upp är det Trygghetsteamet som ansvarar för att nödvändiga åtgärder genomförs. Alla elever på skolan kan när som helst vid upplevt behov ta kontakt med någon i Trygghetsteamet.

4.1.5 Ängdala Online

Syftet med Ängdala Online är att öka kommunikationen om och på internet mellan vuxna och elever samt att ge eleverna bästa möjliga förutsättningar för en trygg tillvaro på nätet. Syftet är dessutom att väcka barnens medvetenhet kring vad internet är och innebär. Vidare handlar det om att öka elevernas kunskap och bjuda in till diskussioner om integritet, gränssättning och relationer via internet. Som en del i arbetet ordnas även föräldraträffar varje läsår där "Unga & Internet" diskuteras. Syftet är att utbilda och stötta

föräldrar i deras förståelse och tänkesätt gällande barnens internetanvändande. Arbetet är i ständig utveckling och innefattar diverse insatser i olika årskurser, som beskrivs i en separat handlingsplan.

Ansvariga för arbetet med Ängdala online är skolans kurator och skolans bibliotekarie.

4.1.6 Skolenkät

Varje vårtermin genomför skolans elever en skolenkät i åk 1-9. Eleverna har där möjlighet att svara på frågor om såväl skolans fysiska och psykosociala miljö, som deras nätmiljö. Resultaten sammanställs av THT och presenteras för EHT och ledningsgrupp. Enkätens resultat analyseras av Trygghetsteamet, Elevhälsoteamet och ledningsgruppen. Ett eller flera övergripande mål för Ängdala skolor sätts upp i samband med analysen. De tilltänkta målen samt insatser presenteras av skolledning för övrig personal. Varje team tar del av resultatet för sin årskurs, analyserar och sätter upp trivselmål. Utförlig beskrivning av arbetsgång och förväntningar återfinns i dokumentet *Rutiner för trivselmål* i SKA under trivselmål.

4.1.7 Sociogram

Mentorerna ansvarar för att eleverna fyller i sociogram i oktober och mars varje läsår. Vidare sammanställer mentorerna sociogrammet och tar hänsyn till resultat vid gruppindelningar m.m. Analysen av sociogrammet presenteras vid mitterminskonferensen.

4.1.8 Psykosociala kartläggningssamtal åk 7 och 9

Alla elever i åk 7 och 9 kallas till enskilda samtal hos skolans kurator. Dessa samtal är en del i elevhälsans främjande och förebyggande arbete och de genomförs varje läsår. Syftet med psykosocial kartläggning är att kuratorn ska få en tydligare bild av hur eleverna mår och har det på skolan. Dessutom ges möjlighet för kurator och elever att lära känna varandra bättre och eleverna får uppleva hur det kan vara att prata med en kurator. Utifrån den psykosociala kartläggningen kan det sedan erbjudas någon form av ytterligare stöd eller hjälp om det upplevs finnas behov av det. Eleverna bjuds in och får en tid på ca 20 minuter. Berörda lärare informeras. Samtalen är inte obligatoriska utan en möjlighet för de som väljer att delta.

4.1.9 Hälsosamtal åk F, 4 och 8

Obligatoriska hälsosamtal genomförs av skolsköterska i F-klass, åk 4 och åk 8. Genomgång av elevens fysiska och psykiska hälsa.

4.1.10 Pubertetssamtal åk 6

I enlighet med skolhälsovårdens riktlinjer genomförs pubertetssamtal, av skolsköterska, med elever i åk 6.

4.1.11 Sex, relations & samlevnadsundervisning åk 4-6

I årskurs 4-6 genomförs Sex, relations & samlevnadsundervisning där lärare, skolsköterska och skolkurator samarbetar kring upplägg och genomförande. Stor vikt läggs på normkritiskt tänkande och på att skapa medvetenhet hos eleverna när det gäller normer kring kön, könsöverskridande identitet eller uttryck samt sexuell läggning. På så vis hoppas vi kunna motverka diskriminering och/eller trakasserier utifrån dessa diskrimineringsgrunder.

4.1.12 Dyslexiambassadörer

Skolans specialpedagoger driver tillsammans med två elever med dyslexi ett arbete som handlar om att synliggöra dyslexi och öka kunskapen om vad det är och innebär. Skolans dyslexiambassadörer är en tjej och en kille som själva har diagnosen. Dessa ambassadörer går sedan ut till yngre elever för att berätta och upplysa dem om dyslexi och vilka hjälpmedel de använder. Förhoppningen är att detta leder till ökad kunskap och förståelse för hur det är att ha dyslexi, att personal och elever får insikt i vilket stöd eleven med dyslexi har rätt till och förhoppningen är även att normalisera denna funktionsnedsättning. Skolans dyslexiambassadörer bidrar på så vis till att aktivt motverka diskriminering utifrån just diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning. I samband med besök i klasserna går information om dyslexi och om skolans dyslexiambassadörer ut till vårdnadshavare i de klasser som får besök. Detta för att sprida kunskap och uppmuntra till diskussion om olikheter och normalisera diagnosen. Arbetet finns tillgängligt på hemsidan dyslexiambassadorerna.se.

4.1.13 Tillgängliga lärmiljöer

För att främja en god studiemiljö och att förebygga diskriminering utifrån funktionsnedsättning arbetar elevhälsan med att skapa tillgängliga lärmiljöer. Detta görs exempelvis genom återkommande fortbildning för skolans personal för att säkerställa kompetensen gällande olika typer av funktionsnedsättningar eller andra hinder som kan påverka elevens kunskapsutveckling. Skolan har också stor tillgång till alternativa läromedel exempelvis i form av appen Inläsningstjänst och det finns rutiner för att säkerställa att alla elever i behov av alternativa verktyg får det tillgodosett. För att stärka den akademiska självbilden hos de yngre eleverna arbetar vi aktivt med att tidigt kompensera vid svårigheter med avkodning. Vi arbetar aktivt med att förbättra lärmiljön genom specialpedagogiska insatser i klassrummen. Det finns rutiner för kartläggning av läs- och skrivutveckling och hur identifierade behov åtgärdas. Vid bedömningar finns det rutiner för att hänsyn ska tas till elevens förutsättningar. Vi har utarbetade rutiner för hur

överlämning och uppföljning ska gå till när våra elever byter stadie och/eller lärare. Skolan har en gemensam lärplattform, InfoMentor, där lärarna skapar tydliga riktlinjer och struktur i skolarbetet för elever och vårdnadshavare.

4.1.14 Implementering av anpassningar

Vi har rutiner för hur alla elevers anpassningar ska utvärderas. Eleven gör detta med sin mentor med 8-10 veckors mellanrum och vårdnadshavarna informeras via InfoMentor. Detta säkerställer att elevens anpassningar följer elevens utveckling och de krav eleven möter. En gång per termin stämmer ansvarig för elevhälsan och rektor av med respektive mentor hur arbetet med elevernas anpassningar fungerar under en så kallad mitterminskonferens. Dessa rutiner fungerar som en aktiv åtgärd för att motverka diskriminering utifrån funktionsnedsättning.

4.1.15 Undervisningens organisering

På Ängdala organiserar vi undervisningen på sådant sätt att vi aktivt ämnar motverka diskriminering. Exempel på hur detta görs och utifrån vilken diskrimineringsgrund:

- När det kommer till fördelning av ordet i klassrummet använder lärarna i F-6 slumpgenerator och ”glasspinnar” med namn för att säkerställa att talutrymmet i klassrummet inte påverkas av vilket *kön* eleven har.
- När det gäller undervisningen i svenskämnet i åk 5-9 väljs litteratur ut med diskrimineringsgrunderna i åtanke för att eleverna ska utveckla kunskap för människor i olika situationer. I årskurs 5 läser eleverna t.ex. Anne Franck och diskuterar i samband med detta svårigheter som kan vara kopplade till diskrimineringsgrunderna *religion* och *etnicitet*.
- Inom idrottsundervisningen talar vi om ledare och följare när det kommer till dans och låter eleverna dansa ihop med den partner de vill, oavsett *kön*.
- I samhällskunskapsundervisningen åk 7-9 hålls diskussioner om stereotypa bilder/fördomar i vårt samhälle och hur dessa påverkas oss och reproduceras. Vi lär eleverna att ha ett kritiskt tänkande när det gäller detta.
- Under åk 7-9 genomförs ett tematiskt ämnesövergripande arbete på temat Identitet där där alla diskrimineringsgrunder aktualiseras och diskuteras i förhållande till ämnet.
- Vi har en gemensam lektionsstruktur, Ängdala-modellen för att öka studieron. Tanken är även att eleverna ska känna igen sig och veta vad som förväntas av dem oavsett vilken lärare de har. Modellen hittar ni på den gemensamma servern i mappen - PERSONALHANDBOK - bokstav ”Ä”.

- Varje läsårsstart inleder hela Ängdala grundskola med en temavecka kring *hållbart skolliv*. Utgångspunkten tas i skolans värdegrund/värdeord och syftar till att främja trivsel, trygghet och känsla av sammanhang.

4.1.16 Elevhälsan besöker arbetslagen

Under läsåret kommer representant från elevhälsan besöka samtliga arbetslag/team en gång i månaden för att främja samarbete mellan elevhälsa och arbetslagen samt ges möjlighet bidra med sin kompetens i diskussioner.

4.1.17 Trygghetsteamet besöker arbetslagen, fritids samt förskola

THT besöker respektive arbetslag på skolan var sjätte vecka, ett fritidsmöte var sjätte vecka, personalteamet i F-klass var sjätte vecka samt deltar vid ett möte på förskolan var sjätte vecka.

4.1.18 Mitterminskonferens

I oktober och mars genomförs mitterminskonferenser där elevhälsoteam och rektor bjuder in alla mentorer. Under konferenserna diskuteras bland annat elevernas anpassningar, sociala förmåga och kunskaper i förhållande till målen i läroplanen. Dokumentet *Rutiner för mitterminskonferens* hittar ni på den gemensamma servern i mappen - PERSONALHANDBOK - bokstav "M".

4.1.19 Skolregler med konsekvenstrappa

Skolans ledning har tillsammans med elevrådet arbetat fram skolregler med information om konsekvenstrappa. Dokumentet hittar ni på den gemensamma servern i mappen - PERSONALHANDBOK - bokstav "S".

4.1.20 Mobilpolicy

Skolans ledning har tillsammans med elevrådet arbetat fram Ängdalas mobilpolicy. Den hittar ni på den gemensamma servern i mappen - PERSONALHANDBOK - bokstav "M".

4.2 Åtgärdande arbete

Ledningsgruppen har gjort en övergripande analys av skolenkätens resultat F-9 (elever och vårdnadshavare). Utifrån den har följande Trivselmål upprättats för läsåret 20/21:

Eleverna ska uppleva att det råder ett klassrumsklimat som gör att de kan arbeta bra

Respektive team har, utöver det övergripande målet, upprättat ytterligare ett eller flera trivselmål för årskursen. Insatser för att nå dessa mål finns under SKA i mappen för Trivselmål.

Trivselmål årskurs 1

1. Vårt mål är att få ett bättre klassrumsklimat så att fler elever känner att de kan arbeta bra.

Trivselmål årskurs 2

1. Vårt mål är att öka tryggheten under rasterna ute på skolgården.
2. Vårt mål är att få ett bättre klassrumsklimat så att fler elever känner att de kan arbeta bra.

Trivselmål årskurs 3

1. Skapa ett klassrumsklimatet som gör att eleverna kan arbeta bra.
2. Eleverna ska berätta för en vuxen om de upplever att någon har varit elaka mot dem

Trivselmål årskurs 4

1. Öka elevernas trygghet i omklädningsrummen såväl före som efter idrottslektionerna.
2. Förbättra klassrumsklimatet så att vi når 100% nöjda elever

Trivselmål årskurs 5

1. Eleverna ska få vara med och bestämma hur vi ska arbeta.

Trivselmål årskurs 6

1. Eleverna ska känna sig trygga i omklädningsrummet

Trivselmål årskurs 7

1. Eleverna ska uppleva att deras arbetsbelastning under läsåret är hanterbar.

Trivselmål årskurs 8

1. Vi ska skapa ett klassrumsklimat som gör att eleverna kan arbeta bra.
2. Eleverna ska uppleva att deras arbetsbelastning under läsåret är hanterbar

Trivselmål årskurs 9

1. Skapa en trivsam inomhusmiljö
2. Vårt mål inför kommande läsår är att fortsätta med det goda klassrumsklimatet.

4.3 Framtidsvisioner

- Vi har en vision om att starta upp ett arbete gällande neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, så kallade NPF-ambassadörer.

- Ändra tidpunkt för genomförande av skolenkät. Tanken är att skolenkäten istället ska genomföras under oktober månad. Detta så att arbetet med uppsatta trivselmål kommer igång direkt och gäller för innevarande läsår. Denna ändring skulle främst vara gynnsam för eleverna i årskurs 3, 6 och 9, som i nuläget faller mellan stolarna, men även för elever i övriga årskurser. Ytterligare en framtidsvision kopplat till skolenkäten är att eleverna i F-klass ska inkluderas i genomförandet av skolenkät och upprättande av trivselmål. Slutligen önskar vi att även fritids och förskola upprättar trivselmål.

5. Fritidshemmet

5.1 Främjande och förebyggande arbete

För att förebygga all form av kränkande behandling arbetar fritidshemmets personal målmedvetet genom:

- Att vara goda förebilder, exempelvis genom att använda ett vårdat språk, hålla ordning omkring sig, ta ansvar för att det är god stämning på skolan, hjälpa elever med konflikthantering och vara försiktig med sina saker.
- Att dagligen bekräfta varje enskild elev. Detta görs bland annat mellan övergång skola/ fritids och i det vardagliga arbetet.
- Att ha tätt samarbete pedagoger emellan genom att "tala samma språk". Vid skolans slut då överlämning sker av barnen till fritidshemmets personal ges information om eventuella händelser som kan ha betydelse för eftermiddagsverksamheten.
- Att arbeta med åldersblandade grupper under gemensamma utedagar, lovaktiviteter och i den dagliga verksamheten.
- Att arbeta aktivt med konfliktlösning, pedagoger hjälper elever att lösa konflikter och hitta egna verktyg att lösa olika problem.
- Att medvetet arbeta för att ge alla elever, oavsett könsidentitet, lika stort inflytande över verksamheten och lika stort talutrymme.
- Att ha kontinuerliga diskussioner med eleverna i åldershomogena samt åldersblandade grupper där de kan påverka sin fritidshemsvistelse. Detta sker vid samling och fritidsråd.
- Att skapa en kreativ och inspirerande miljö för både elever och vuxna.
- Att ha en god föräldrakontakt eftersträvas genom tydlig information via InfoMentor (veckoplan) och daglig korridoriskontakt. Fritids bjuder in föräldrar till verksamheten genom b.l.a. Drop-in fika och fritidshemmets dag.
- EHT träffar fritidspersonalen vid behov för att informera och/eller handleda om elever och deras behov av anpassningar i verksamheten.
- THT träffar fritidspersonalen för möte en gång var sjätte vecka i syfte att diskutera frågor som berör likabehandlingsarbetet.

5.2 Åtgärdande arbete

- Från och med läsåret 20/21 kommer alla elever som går på fritids att tilldelas en fritidsmentor. Fritidsmentor har tillsammans med skolmentor det övergripande ansvaret för elevens sociala utveckling samt kontakten med vårdnadshavare.

- Samverkan mellan fritids och trygghetsteamet kommer att ske med planerade besök varannan månad. Mats Mårtensson kommer under läsåret 20/21 att fungera som länk mellan THT och fritids.

5.3 Framtidsvisioner

- Fritidspersonalen önskar fortsatt höja den interna kunskapsnivån om diskriminering och kränkande behandling genom olika utbildningsinsatser. En utbildningsinsats kan vara olika felbeskrivningar i tvärgrupper. En annan insats kan vara föreläsningar som handlar om bemötande av elever som utmanar.

6. Klagomålshantering

Om det finns något som du som elev eller vårdnadshavare vill att vi på Ängdala ska utreda eller om du/ni vill förmedla missnöje över något tar vi givetvis emot ditt/ert klagomål. Det kan till exempel handla om att du eller ditt barn har svårigheter i skolan, kunskapsmässigt eller socialt. När det gäller klagomålshantering uppmanar vi er att följa Skolinspektionens (2018) rekommenderade gång, vilken är som följer:

- Först och främst vänder du dig till berörd mentor eller lärare.
- Får du inte gehör på det sätt du önskar vänder du dig istället till Ängdalas rektor tillika huvudman Robert Rydén (robert.ryden@angdalaskolor.se). Robert hanterar då ärendet i ett första steg som rektor och förhoppningsvis kan det lösas på den nivån. Gäller ärendet någon form av kränkande behandling utreds det dock alltid utifrån ett huvudmannaperspektiv.
- När huvudmannen får in ett klagomål, som rör värdegrunden, påbörjas en utredning inom 24h. Den som har anmält klagomålet får sedan svar inom en vecka och detta svaret redovisar också vilka metoder som har använts under utredningen. Metoder det kan röra sig om är till exempel samtal med de inblandade, observationer i klassrum/vid övergångar/på raster och sociogram.
- Anser du att Ängdala trots detta inte lever upp till reglerna för den pedagogiska verksamheten eller omsorgen kan du anmäla till Skolinspektionen.

Viktigt: Till Skolinspektionen kan du bara anmäla förskolor som drivs av en kommun. Fristående förskolor, som Ängdala, ska du anmäla till den kommun som de ligger i. I vårt

fall Vellinge kommun. Om ett barn blivit mobbat eller kränkt i förskolan kan du dock alltid anmäla det till Skolinspektionen och BEO, även om det hänt på en fristående förskola.

7. Källor

Diskrimineringsombudsmannen 2012

Diskrimineringsombudsmannen 2017:

<http://www.do.se/om-diskriminering/diskrimineringsforbud-inom-olika-omraden/diskriminering-inom-utbildningsomradet/>

<http://www.do.se/framja-och-atgarda/forskolan-och-skolans-ansvar/>

Skollagen: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

Skolinspektionen 2018: <https://www.skolinspektionen.se/sv/Anmalningar/>